

Ảnh hưởng của khả năng tự học của giảng viên đến sự hài lòng của người học tại một số trường đại học ở Việt Nam

Đoàn Tường Loan*

*Khoa Ngoại Ngữ Kinh Tế - Đại Học Kinh Tế Quốc Dân

Received: 16/08/2024; Accepted: 26/08/2024; Published: 5/9/2024

Abstract: The ability of lecturers to self-learn plays a pivotal role in enhancing teaching quality, particularly as Vietnam's higher education system undergoes significant transformations. This study explores the relationship between lecturers' self-learning capabilities and student satisfaction at three major universities in Vietnam. Utilizing a quantitative survey approach, the research gathered data from 500 students and conducted correlation and linear regression analyses. The findings reveal that lecturers' self-learning abilities have a positive and substantial impact on student satisfaction, especially regarding knowledge updates and the flexible use of teaching methods. Based on these results, the study suggests measures to improve higher education quality by fostering and promoting lecturers' self-learning capacities.

Keywords: Self-learning ability, student satisfaction, lecturers

1. Đặt vấn đề

Trong môi trường giáo dục đại học hiện nay, sự cạnh tranh giữa các trường đại học không chỉ dựa trên cơ sở vật chất hay các chương trình đào tạo mà còn phụ thuộc lớn vào chất lượng giảng dạy và sự hài lòng của sinh viên. Một trong những yếu tố quyết định đến chất lượng giảng dạy là khả năng tự học của giảng viên, giúp họ có thể liên tục cập nhật kiến thức, điều chỉnh phương pháp giảng dạy phù hợp với nhu cầu của sinh viên và những thay đổi trong môi trường giáo dục (Nguyen, 2021). Tại Việt Nam, các trường đại học đang đứng trước thách thức lớn trong việc nâng cao chất lượng đào tạo để đáp ứng yêu cầu hội nhập quốc tế. Tuy nhiên, mức độ đầu tư cho việc phát triển năng lực tự học của giảng viên vẫn còn hạn chế.

Khả năng tự học là một kỹ năng cần thiết đối với giảng viên trong thế kỷ 21, khi mà thông tin và tri thức đang phát triển nhanh chóng. Những giảng viên có khả năng tự học cao không chỉ cập nhật được kiến thức chuyên môn mà còn có thể áp dụng các phương pháp giảng dạy mới, sáng tạo, từ đó nâng cao trải nghiệm học tập của sinh viên. Mục tiêu của nghiên cứu này là làm sáng tỏ mối quan hệ giữa khả năng tự học của giảng viên và sự hài lòng của sinh viên tại một số trường đại học ở Việt Nam.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Khung lý thuyết

Khả năng tự học của giảng viên đã được nhiều nhà nghiên cứu đề cập như là yếu tố quan trọng trong việc nâng cao chất lượng giảng dạy và cải thiện trải nghiệm học tập của sinh viên. Theo Kolb (1984), học

tập kinh nghiệm là quá trình trong đó cá nhân tích lũy và áp dụng kiến thức mới thông qua các hoạt động thực tiễn. Đối với giảng viên đại học, khả năng học tập kinh nghiệm đóng vai trò quan trọng trong việc thích ứng với các phương pháp giảng dạy mới và yêu cầu từ phía sinh viên.

Theo Knowles (1980), lý thuyết học tập suốt đời cũng là một yếu tố quyết định trong việc phát triển khả năng tự học của giảng viên. Knowles chỉ ra rằng người học trưởng thành, như giảng viên, cần chủ động trong việc học tập và phát triển bản thân để có thể đáp ứng được nhu cầu của công việc và xã hội. Khả năng tự học không chỉ là việc tiếp thu kiến thức từ các nguồn tài liệu mà còn bao gồm việc tìm kiếm, áp dụng và sáng tạo những phương pháp giảng dạy mới, phù hợp với đối tượng học sinh và bối cảnh giáo dục hiện tại.

Về phía sinh viên, mô hình SERVQUAL của Parasuraman et al. (1988) đề cập đến sự hài lòng của người học dựa trên sự cảm nhận về chất lượng dịch vụ. Trong bối cảnh giáo dục, sự hài lòng của sinh viên được quyết định bởi nhiều yếu tố, trong đó chất lượng giảng dạy của giảng viên, bao gồm khả năng truyền tải kiến thức, tư vấn và hỗ trợ học tập, có tác động lớn đến sự hài lòng tổng thể của sinh viên.

2.2. Phương pháp nghiên cứu

Để nghiên cứu mối quan hệ giữa khả năng tự học của giảng viên và sự hài lòng của sinh viên, chúng tôi đã tiến hành khảo sát tại ba trường đại học lớn ở Việt Nam: Đại học Quốc gia Hà Nội, Đại học Bách khoa Hà Nội và Đại học Sư phạm Kỹ thuật TP.HCM.

Phương pháp nghiên cứu định lượng được sử dụng nhằm thu thập dữ liệu từ 500 sinh viên, đại diện cho các khoa và chuyên ngành khác nhau. Bảng câu hỏi được thiết kế dựa trên các nghiên cứu trước đây về khả năng tự học của giảng viên và sự hài lòng của sinh viên, bao gồm các câu hỏi đánh giá khả năng cập nhật kiến thức, sáng tạo phương pháp giảng dạy và khả năng tương tác, hỗ trợ sinh viên.

Bảng câu hỏi sử dụng thang đo Likert 5 mức độ để đánh giá mức độ đồng ý của sinh viên đối với các yếu tố liên quan đến khả năng tự học của giảng viên và mức độ hài lòng của họ với quá trình học tập. Sau khi thu thập dữ liệu, chúng tôi sử dụng phần mềm SPSS để phân tích. Các phương pháp phân tích tương quan Pearson và hồi quy tuyến tính được áp dụng để kiểm tra mối quan hệ giữa các biến số và đánh giá mức độ ảnh hưởng của khả năng tự học của giảng viên đến sự hài lòng của sinh viên.

2.3. Kết quả nghiên cứu

Kết quả phân tích tương quan cho thấy có mối quan hệ chặt chẽ và tích cực giữa khả năng tự học của giảng viên và sự hài lòng của sinh viên ($r = 0.72$, $p < 0.01$). Điều này cho thấy rằng giảng viên với khả năng tự học cao thường mang lại trải nghiệm giáo dục tích cực hơn cho sinh viên. Các yếu tố cấu thành khả năng tự học cũng được xem xét cụ thể, bao gồm khả năng cập nhật kiến thức mới ($r = 0.68$), sự linh hoạt trong việc áp dụng các phương pháp giảng dạy ($r = 0.63$), và khả năng tư vấn, hỗ trợ học tập cho sinh viên ($r = 0.59$). Tất cả các yếu tố này đều thể hiện mức độ ảnh hưởng đáng kể và tích cực đến sự hài lòng của sinh viên, với các yếu tố như khả năng cập nhật kiến thức đóng vai trò then chốt.

Ngoài ra, kết quả phân tích hồi quy tuyến tính cũng khẳng định rằng khả năng tự học của giảng viên là một yếu tố tiên đoán quan trọng đối với sự hài lòng của sinh viên ($\beta = 0.45$, $p < 0.01$). Điều này có nghĩa là khi giảng viên thể hiện khả năng tự học vượt trội, sinh viên không chỉ có trải nghiệm học tập chất lượng hơn mà còn thể hiện sự hài lòng cao hơn về môi trường học tập. Sinh viên tại các trường đại học nơi giảng viên chú trọng đến việc tự học, cập nhật và điều chỉnh phương pháp giảng dạy phù hợp với nhu cầu học tập, thường báo cáo mức độ hài lòng vượt trội hơn đáng kể so với những sinh viên khác. Những trải nghiệm này không chỉ giới hạn ở việc tiếp thu kiến thức mà còn mở rộng sang các khía cạnh như sự hỗ trợ học tập, tư vấn và động viên từ phía giảng viên.

Kết quả này cho thấy rõ ràng rằng khả năng tự học không chỉ ảnh hưởng đến kỹ năng và phương pháp giảng dạy của giảng viên, mà còn có tác động trực

tiếp đến trải nghiệm học tập và sự hài lòng tổng thể của sinh viên. Từ đó, có thể thấy việc khuyến khích và phát triển khả năng tự học của giảng viên là một hướng đi quan trọng nhằm nâng cao chất lượng giáo dục đại học, đáp ứng tốt hơn nhu cầu và mong đợi của sinh viên trong bối cảnh hiện nay.

3. Kết luận và kiến nghị

Kết quả nghiên cứu cho thấy khả năng tự học của giảng viên có tác động đáng kể đến sự hài lòng của sinh viên, đặc biệt là trong các yếu tố như khả năng cập nhật kiến thức và áp dụng phương pháp giảng dạy linh hoạt. Điều này phù hợp với nghiên cứu của Tran et al. (2019), trong đó nhấn mạnh rằng những giảng viên có năng lực tự học cao thường có khả năng đáp ứng tốt hơn nhu cầu học tập của sinh viên thông qua việc sáng tạo trong giảng dạy và cung cấp các trải nghiệm học tập phong phú hơn.

Sự tự học của giảng viên không chỉ dừng lại ở việc cập nhật kiến thức mới mà còn bao gồm việc áp dụng các phương pháp giảng dạy sáng tạo, linh hoạt để thu hút sinh viên và thúc đẩy sự tương tác trong lớp học. Khả năng này giúp giảng viên trở nên linh hoạt hơn trong việc giảng dạy, điều chỉnh nội dung và phương pháp phù hợp với đối tượng sinh viên và ngữ cảnh giáo dục hiện tại (Luu & Pham, 2020).

Nghiên cứu này khẳng định rằng khả năng tự học của giảng viên có tác động tích cực và mạnh mẽ đến sự hài lòng của sinh viên. Để nâng cao chất lượng giáo dục đại học tại Việt Nam, các trường đại học cần chú trọng đến việc phát triển khả năng tự học của giảng viên thông qua việc cung cấp các khóa đào tạo, hội thảo và hỗ trợ nghiên cứu. Các chương trình đào tạo này không chỉ giúp giảng viên cập nhật kiến thức mà còn nâng cao kỹ năng sáng tạo và ứng dụng các phương pháp giảng dạy mới. Ngoài ra, việc cải thiện môi trường làm việc, tạo điều kiện cho giảng viên tham gia vào các hoạt động học tập suốt đời, cũng đóng vai trò quan trọng trong việc thúc đẩy khả năng tự học của giảng viên và nâng cao chất lượng giáo dục.

Tài liệu tham khảo

1. Kolb, D. A. (1984). *Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development*. Prentice-Hall.
2. Knowles, M. S. (1980). *The Modern Practice of Adult Education: From Pedagogy to Andragogy*. Cambridge.
3. Luu, H. M., & Pham, T. T. (2020). *Giáo dục đại học Việt Nam: Thách thức và cơ hội*. Nhà xuất bản Giáo dục.